

Reglen i produktansvarslovens § 10 om, at mellemhandleren på objektivi grundlag hæfter for produktansvar, var en lovfæstelse af, hvad der blev antaget at følge af gældende ret, jf. Folketingstidende 1988-89, tillæg A, side 1606.

Reglen i § 10 angår i øvrigt ikke kun personskade, tab af forsørger og forbrugertingskade, men også produktansvar efter dansk rets almindelige regler, herunder produktansvar ved erhvervstingskader. I disse tilfælde er der imidlertid ikke tale om objektiv hæftelse for producentens direktivbaserede objektive ansvar, men derimod tale om en objektiv hæftelse for producentens retspraksisbaserede produktansvar. Endvidere indebærer § 10, at en mellemhandler hæfter for produktskader, der skyldes fejl eller forsømmelse begået af en tidligere mellemhandler i omsætningskæden, jf. om mellemhandleres selvstændige culpaansvar punkt 2.6 umiddelbart nedenfor.

2.6. For mellemhandleren gælder et almindeligt ulovbestemt culpaansvar ved siden af det i produktansvarslovens § 10 angivne hæftelsesansvar. Mellemhandlerens culpaansvar bedømmes i praksis relativt strengt, specielt i de situationer, hvor produktet kræver særlig opmærksomhed og agtpågivenhed.

Mellemhandleren bliver selvstændigt ansvarlig i de situationer, hvor denne ved sin håndtering af produktet har gjort dette farligt, eller hvor vedkommende ved en fejl ikke har opdaget en fare ved produktet. Der tages ved bedømmelsen hensyn til, at mellemhandlerens varekundskab ofte er begrænset, og at dennes undersøgelsesmuligheder i de fleste tilfælde er små. Færdigvarekontrollen hører til producentens forpligtelser, og mellemhandleren vil normalt have opfyldt sin undersøgelsespligt over for forbrugeren ved en relativt begrænset besigtigelse med henblik på at konstatere, om der f.eks. foreligger transportskader.

Mellemhandlerens ansvar for forkert håndtering af et produkt har i praksis større betydning end ansvaret for tilsidesættelse af undersøgelsespligten. Håndteringsfejl kan dels forekomme som fejl ved udlevering og forvekslingsfejl, dels ved en ændring af produktet, som gør dette farligt. Mellemhandleren kan f.eks. have opbevaret produktet forkert eller have udsat det for unormal påvirkning. Det er som udgangspunkt mellemhandlerens pligt at opnå et sådant varekendskab, at produktændringer af denne karakter undgås, og mellemhandleren ifalder derfor ansvar herfor, såfremt tilsidesættelsen af denne pligt må bedømmes som en fejl eller forsømmelse.

2.7. Mellemhandleres produktansvar er i produktansvarsdirektivet kun reguleret ved art. 3, stk. 2 og 3, der som nævnt ovenfor i en række nærmere angivne

situationer pålægger mellemhandleren samme ansvar som producenten. Der henvises til punkt 3 nedenfor vedrørende EF-Domstolens fortolkning af disse bestemmelser.

2.8. Retsplejelovens regler om værning fastlægges, hvor en retssag om produktansvar kan anlægges. Det følger af retsplejelovens § 247, stk. 1, at EF-domskonventionens og ikke retsplejelovens værningsregler anvendes i sager, der er omfattet af konventionen eller en anden konvention, som er gennemført i dansk ret ved eller i medfør af lov nr. 325 af 4. juni 1986 om EF-domskonventionen m.v., som ændret ved lov nr. 209 af 29. marts 1995.

Domskonventionens regler finder anvendelse, når sagsøgte har bopæl eller hjemsted i følgende EU-/EØS-lande: Belgien, Finland, Tyskland, Frankrig, Grækenland, Italien, Irland, Island, Luxembourg, Nederlandene, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien og Nordirland, Sverige, Tyskland og Østrig.

En person kan i sager om erstatning uden for kontrakt sagsøges ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået, jf. EF-domskonventionens artikel 5, nr. 3. Østre Landsret har i dommen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1994.342 Ø fundet, at artikel 5, nr. 3, finder anvendelse i sager om produktansvar.

Retsplejelovens § 243 finder anvendelse i sager om produktansvar, hvor sagsøgte ikke har bopæl eller hjemsted i et af de ovenfor nævnte EU-/EØS-lande. Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til domskonventionens artikel 5, nr. 3. Ifølge § 243 kan sager, hvorunder der påstås erstatning i anledning af retskrænkelser, anlægges på det sted, hvor retskrænkelser er foregået.

Klager over produktskader fra forbrugere kan i et vist omfang indbringes for Forbrugerklagenævnet, jf. §§ 3-4 i bekendtgørelse nr. 1118 af 12. december 2003 om forbrugerklager. Det følger af § 6 i denne bekendtgørelse, at klager kan indbringes for nævnet, i det omfang der efter de ovenfor nævnte regler i retsplejeloven kan anlægges sag ved en dansk domstol mod den mellemhandler eller producent, som sagen angår.

2.9. Lovvalg ved produktansvar er ikke fastlagt i dansk lovgivning, og retspraksis på området er meget sparsom. Det må antages, at det som udgangspunkt er skadesstedets lovgivning, der skal anvendes, men konkrete omstændigheder kan dog lede til et andet resultat, herunder hvis mellemhandleren eller producenten ikke kunne påregne produktets markedsføring i skadeslandet. Højesteret har i en dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1999.225 H taget stilling til lov-